

1984, 6. listopadu – Sdělení VONS č. 401 „Trestní stíhání Jaroslava Švestky“ o trestním stíhání Jaroslava Švestky pro trestný čin poškozování zájmů republiky v cizině.¹

Dne 17. 7. 1984 byl zadržen a v následujících dnech obviněn z trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině podle § 112 tr. z. dřevorubec Jaroslav Švestka, nar. 20. 4. 1942, bytem Boženy Němcové 39, 393 11 Protivín.² Obviněný byl držen ve vazbě od³ 17. 9. 1984.⁴ Po skončení vyšetřování je dále trestně stíhán na svobodě. Trestního jednání se měl dopustit tím, že svému příteli Danielu Havránkovi⁵, Leiblstr. 10, 85 Nürnberg 80 poslal do NSR poštou v březnu 1984 „dopis obsahující vymyšlené informace a tím se pokusil rozšiřovat nepravdivé zprávy o poměrech v republice“. J. Švestka psal v průběhu roku 1984 text, vztahující se k Orwellově knize „1984“, který nazval „Orwellův rok“. ⁶ Části tohoto literárního pokusu poskytoval svým známým a strany 43–49 poslal též svému příteli do NSR.⁷ Dopis se vrátil z NSR s razítky Německé spolkové pošty v potrhané a zašpiněné obálce a ve sběrně nedoručitelných zásilek v Praze byl úředně otevřen. Trestní stíhání bylo zahájeno domovní prohlídkou u Jaroslava Švestky. Další prohlídka byla provedena v bytě jeho matky a bratra: Zdenky a Jiřího Švestkových v Praze 5 – Slivenci, Rubínová 419.⁸ Věc T VS 51/84 vyšetřovali npor. Milan Fichtner a npor. JUDr. Jan Šimeček z odboru vyšetřování StB z Krajské správy v Českých Budějovicích, vazbu uvalil prokurátor krajské prokuratury v Č. Budějovicích prom. práv. Pavel Pilný; obžaloba má být podána k okresnímu soudu v Písku.⁹

Informace o Chartě 77, r. 7, 1984, č. 11, s. 12.

POZNÁMKY

¹ K případu Jaroslava Švestky viz dále sdělení VONS č. 518, 535, 554, 566 a 580, dokumenty č. 521, 538, 557, 569 a 583.

- ² Na Švestku byl od roku 1977 veden signální svazek „Les“, který byl ukončen roku 1986 důvodovou zprávou oddělení vyšetřování StB Okresní správy SNB Písek z 10. 1. 1986. V ní je mimo jiné uvedeno: „V říjnu 1982 byl SI [signální svazek] LES obnoven pro podezření z páčání trestné činnosti dle § 100 tr. zákona. V průběhu rozpracování byla zjištěna trestná činnost dle § 112 tr. zákona. Po provedené legalizaci byl svazek postoupen Odboru vyšetřování S-StB České Budějovice. V průběhu vyšetřování bylo zadokumentováno, že od počátku roku 1984 začal ŠVESTKA posílat do NSR dokončené části svého vlastního textu nazvaného ‚Orwellův rok‘, v němž jednostranně kritizoval a zksesleně popisoval poměry v republice, hanobil Komunistickou stranu Československa, její členy a vulgárně urážel státní orgány. Tento text psal vysloveně z nepřátelských pohnutek proti naší společnosti, socialistickému zřízení u nás a spojeneckých svazků.“ Zpráva je uložena in: LP, Sb. VONS, inv. č. 303, sign. I/1, kart. 49.

Vyšetřovatel odboru vyšetřování Státní bezpečnosti Krajské správy SNB České Budějovice Milan Fichtner zahájil 16. 7. 1984 trestní stíhání pro pokus trestného činu poškozování zájmů republiky v cizině, kdy jedním z podezřelých byl Švestka. Ten byl 17. 7. 1984 zadržen. Dne 19. 7. 1984 podal vyšetřovatel odboru vyšetřování Státní bezpečnosti Krajské správy SNB České Budějovice Jan Šimeček návrh Krajské prokuratury v Českých Budějovicích na vzetí do vazby, na základě kterého 20. 7. 1984 krajský prokurátor prom. práv. Pavel Pilný na Švestku uvalil vazbu, a to ode dne zadržení. Uvedené dokumenty jsou uloženy in: KS v Českých Budějovicích, soudní spis k případu Jaroslava Švestky (spis. zn. 1 T 13/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 8 Rt 9/91.

- ³ Správně do.

- ⁴ Usnesením krajského prokurátora v Českých Budějovicích prom. práv. Pavla Pilného ze 17. 9. 1984 byl Švestka propuštěn z vazby s odůvodněním, že odpadá důvod vazby, jelikož již byli vyslechnuti všichni rozhodující svědci. Tamtéž.

Po propuštění z vazby napsal Švestka text „Stručné líčení mého trestního případu“ (datován 5. 10. 1984), na které navázal textem „Doplnění stručného líčení mého trestního případu“ ze 6. 5. 1985. Švestka též napsal vlastní životopis i s nástinem vlastního pohledu na svět z 2. 1. 1986. Tyto texty jsou uloženy in: LP, Sb. VONS, inv. č. 303, sign. II/3, 12, kart. 49; životopis byl posléze otištěn jako součást článku Stanislava Reiniše „Jak se stát darebákem“ in: *Západ* 9, 1987, č. 2 (duben), s. 1, a článku „Případ Švestka“ in: *Kulturní klub Čechů a Slováků v Rakousku* 6, 1987, č. 6, s. 11.

- ⁵ Daniel Havránek, bývalý Švestkův kolega z Filmového studia Barrandov, emigroval do SRN v roce 1981, když se zúčastnil zájezdu s Čedokem. Bližší informace viz v protokolu o výslechu J. Švestky z 18. 7. 1984. KS v Českých Budějovicích, soudní spis k případu Jaroslava Švestky (spis. zn. 1 T 13/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 8 Rt 9/91.

- ⁶ Na dotaz vyšetřovatele Milana Fichtnera ohledně původu, obsahu a účelu dopisu Švestka do protokolu o výsledku podezřelého ze 17. 7. 1984 uvedl: „*Nejde o osobní dopis, text je součástí rozsáhlejšího rukopisu, pokus o autentickou parafrázi románu Angličana George ORWELLA 1984. Uvedené dílo spisují sám a jeho účelem je jistý druh protestu, neboť v tomto státě a prostředí už nemohu déle žít mlčky. Jde o dílo, které se vymyká jakémukoliv žánru, je to něco mezi beletrií a literaturou faktu. V díle se prolínají mé vlastní autentické zážitky s určitou fikcí a pod slovem či pojmem autor uvádím svou vlastní osobu*“. Tamtéž. Ucelené vydání Švestkova textu *Orwellův rok* viz in: ŠVESTKA, Jaroslav: *Orwellův rok*, red. K. Volková – D. Havránek – J. Gruntorád, Praha 2013, s. 5–108.
- ⁷ Švestka posílal Havránkovi na jeho adresu do Norimberku text své práce postupně po pěti až sedmi stránkách strojopisu od počátku ledna 1984. Inkriminovaný dopis se stránkami strojopisu č. 43–47 pravděpodobně nikdy neopustil území Československa. Podporuje to informace v důvodové zprávě o ukončení signálního svazku „Les“ z 10. 1. 1986, v níž je zmíněno provedení nutné legalizace způsobu získání dopisu před zahájením Švestkova trestního stíhání. Havránkovi přišlo postupně 126 stran strojopisu, chybějící strany 43–49 poslal Švestka znovu. Viz redakční poznámku Daniela Havránka ke kompletnímu vydání Švestkova textu *Orwellův rok*. Tamtéž, s. 109–111.
- ⁸ Usnesení o provedení domovní prohlídky u J. Švestky ze 16. 7. 1984 a Zdeňky Švestkové ze 17. 7. 1984 a protokoly o domovních prohlídkách ze 17. 7. 1984 a 18. 7. 1984 jsou uloženy in: KS v Českých Budějovicích, soudní spis k případu Jaroslava Švestky (spis. zn. 1 T 13/85) uložený jako příloha rehabilitačního spisu, spis. zn. 8 Rt 9/91; usnesení o provedení domovní prohlídky u Zdeňky Švestkové ze 17. 7. 1984 a protokol o jejím provedení z 18. 7. 1984 též in: LP, Sb. VONS, inv. č. 303, sign. I/2, kart. 49.
- ⁹ Obžalobu na Švestku pro trestný čin podvracení republiky podal krajský prokurátor v Českých Budějovicích JUDr. Ivan Slivka 28. 12. 1985. Obžaloba je uložena in: KS v Českých Budějovicích, soudní spis k případu Jaroslava Švestky (spis. zn. 1 T 13/85) uložený jako příloha k rehabilitačnímu spisu, spis. zn. 8 Rt 9/91; též LP, Sb. VONS, inv. č. 303, sign. I/5, kart. 49.